

הלכות הדרף היומי

מסכת קידושין

תוכן

- א. את ה' אלהיך תירא לרבות תלמידי חכמים.....1
- ב. בעגלה ערופה מנלן ... כפרה כתיב בה כקדשים.....2
- ג. ציפורי מצורע מאימתי אסורים ... משעת שחיטה.....2
- ד. ועגלה ערופה גופה ... ירידתה לנחל איתן היא אוסרתה.....3
- ה. שחטה ונמצאת שריפה יקח זוג לשניה והראשונה מותרת בהנאה.....3
- ו. שחטה שלא באזוב ושלא בעין ארזו ושלא בשני תולעת ... הואיל והוקצה למצותה אסורה 3
- ז. שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה.....3
- ח. כל צפור טהורה תאכלו לרבות את המשולחת וזה אשר לא תאכלו מהם לרבות את השחומה.....5
- ט. מוקצה ונעבד דבעלי חיים נינהו ואסירי ... לגבוה להדיוט מישראל שרי.....5
- י. שדה שלא יעמוד ביפו ויזרקנה לים בגבת ויזרקנה למדבר ושלא יעמוד חוץ לעיר ויזרקנה בתוך העיר אלא כל שעומד בעיר ויזרקנה חוץ לחומה.....6
- יא. בשער נזיר ... שער ראשו גידולו יהיה קדוש.....7
- יב. פטר חמור אסור בהנאה.....7
- יג. בשר בחלב ... ג"פ אחד איסור אכילה ואחד איסור הנאה ואחד איסור בישול.....8
- יד. וחולין שנשחטו בעזרה...שחוט לי בשלי ושליך בשליך מה שלי בשליך אסור ... לרבות בעלי מומין ... לרבות את החיה ... לרבות את העופות.....9

דף נז.

א. את ה' אלהיך תירא לרבות תלמידי חכמים

מכיון שצותה¹ התורה על כיבוד אב ואם, ילפינן² מקל וחומר, שכשם שאדם מצווה בכיבוד אביו ויראתו כך הוא מצווה בכיבוד רבו ויראתו, ורב יותר מאביו, מפני שאביו לא הביאו אלא לחיי העולם הזה ורבו מביאו לחיי העולם הבא. ואין לך חיוב כבוד כחיוב רבו וחיוב מורא כמורא רבו,

¹ שו"ע ונו"כ יו"ד רמב א

² ב"מ לג ע"א

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת קידושין

ואמרו חז"ל³ ומורא רבך כמורא שמים, ואפילו אינו רבך גמור⁴, דכתיב (דברים ו פסוק יג) אַתְּ ה' אֱלֹהֵינוּ תִירָא, לרבות תלמידי חכמים, הרי שהשוה מורא תלמיד חכם למורא שמים.

ולפיכך למרות שנאמר (שם יט יז) וְעַמְדוּ שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים וּגו', וקבלו רז"ל⁵ בגזירה שבשני עדים הכתוב מדבר, ואמרו שצריכין העדים להעיד מעומד. אבל אם העד הוא תלמיד חכם⁶ מושיבין אותו לכתחלה, שעשה אַתְּ ה' אֱלֹהֵינוּ תִירָא עדיף מעשה של וְעַמְדוּ, דכבוד התורה עדיף⁷.

ב. בעגלה ערופה מנלן ... נפרה כתיב בה נקדשים

עגלה ערופה⁸ אסורה בהנייה אפילו לאחר שנעשית מצותה, ונקברת במקום עריפתה. שנאמר: (שם כא פסוק ד) וְעָרְפוּ שָׁם אֶת הָעֵגֶלָה, מלמד שמעונה גניזה⁹, או לפי שנאמר בה (שם פסוק ח) כפרה – כִּפֹּר לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל כקדשים¹⁰. אבל אין מועלים בה, שאין מעילה בעגלה ערופה, אלא איסור הנאה מן התורה¹¹.

ג. ציפורי מצורע מאימתי אסורים ... משעת שחיטה

טהרת מצורע מצות עשה¹², ומביא שתי צפורים דרור טהורות לשם טהרת צרעת, ושוחט את הברורה שבשתיהן, וחופר וקובר הצפור השחומה בפניו, ודבר זה קבלה מפי השמועה. ונוטל עץ, ואזוב, ושני תולעת, ולוקח עם שלשתן הצפור החיה, וארבעה מינין אלו מעכבין זה את זה, וטובל ארבעתן

³ אבות פ"ד מי"ב

⁴ וכ"מ דעת המחבר כאן ובהו"מ כה ה, אולם עי' רש"י פסחים כב ב, רש"י"ם שם קח א ד"ה כמורא; עי' תוס' בכורות ו א ד"ה פירש, יראה"ש סי' רלא, תוס' הרא"ש קדושין נו א. שדוקא ברבו או רב מופלג נהג עשה זה. ובתוס' ב"ק מא ב ד"ה לרבות, שרק ברבו מובהק

⁵ שבועות ל ע"ב

⁶ מכאן משמע להדיא שעשה של את ה' אלוקיך תירא הוא בכל ת"ח ולא רק ברבו

⁷ שו"ע ונו"כ הו"מ כח ה ובסמ"ע לב, ומשמע כמ"ז חו"מ ריש סימן ט"ו דדוקא אם תדחה מצות עשה דכבוד התורה לגמרי, אבל לאחר אותה ולאקדומי לה מצות עשה אחרת, רשאי.

⁸ רמב"ם הלכות רוצח פרק י הלכה ו

⁹ כבכריתות ו.

¹⁰ עי' תוס' שם וזבחים מו א ועוד שצריכים שני הפסוקים לקודם עריפה ולאחר שנעשית מצותה. ועי' תו"י יומא ס א ד"ה ועגלה.

¹¹ תוס' יומא נט ב ותו"י שם ועיין קובץ שיעורים ח"ב כא – ד, ה

¹² רמב"ם הלכות טומאת צרעת פרק יא הלכה א

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת קידושין

במים שבכלי וברם שעליהן, ומוזה שבע פעמים על אחר ידו של מצורע ומשלח את הצפור.

הצפור השחטה שמביא¹³ המצורע אסורה בהנאה, ומאימתי תיאסר משעת שחיטתה.

ד. ועגלה ערופה גופה ... ירידתה לנחל איתן היא אוסרתה

עגלה ערופה¹⁴ משתרד לנחל, תיאסר בהנייה אף על פי שעדיין לא נערפה¹⁵, ואם מתה או נשחטה אחר ירידתה, הרי זו אסורה בהנייה ותקבר.

ה. שחטה ונמצאת טריפה יקח זוג לשניה והראשונה מותרת בהנאה

צפרי המצורע ששחט אחת מהן¹⁶ ונמצאת שלא היתה דרור, יקח זוג לשניה והראשונה מותרת באכילה, שחט האחת ונמצאת טרפה, יקח זוג לשניה והראשונה מותרת בהנאה. וכל שכן אם מצא כן קודם שחיטה¹⁷.

ו. שחטה שלא באזוב ושלא בעץ ארז ושלא בשני תולעת ... הואיל והוקצה למצותה אסורה

שחטה¹⁸, ואין שם אזוב ולא עץ ארז ולא שני תולעת, הרי זו אסורה בהנאה, ששחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה לענין זה.

ז. שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה

¹³ רמב"ם שם הלכה ז

¹⁴ רמב"ם רוצח שם

¹⁵ אבל קשה דלפי"ז הוה ליה לפסוק שאם נמצא ההורג אחר ירידתה לנחל אסורה בהנאה והוא פסק לקמן בסמוך שאם נמצא ההורג עד שלא נערפה העגלה תצא ותרעה בעדר. והרשב"א כתב שנשאל על זה והשיב היטבת לראות כי גם בעיני יפלא שהוא זיכה שטרא לבי תרי דפליגי בכריתות וטרחתי להעמיד דבריו ולא יכולתי אבל מה אעשה והראב"ד לא חלק עליו בזה כלום עכ"ל. כס"מ ועיי"ש מה שיישב ועיין באחרונים מש"כ ואכמ"ל

¹⁶ רמב"ם טומאת צרעת שם ט

¹⁷ משנה למלך שם

¹⁸ רמב"ם שם הלכה ז

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת קידושין

כבר התבאר במסכת כתובות דף לד. ששחיטה שאינה ראויה לאכילה ישנם דינים שלגביהם אינה נחשבת כשחיטה, וישנם דינים שלגביהם נחשבת היא כשחיטה.

מצות¹⁹ עשה לכסות דם שחיטת חיה טהורה, או עוף טהור, שנאמר (ויקרא יז פסוק יג) **אֲשֶׁר יִצוּד יִצוּד חַיָּה אוֹ עוֹף וְשָׁפָר אֶת דָּמּוֹ וְכִסְהוּ בְּעֶפֶר.**

אולם²⁰ אין חייב בכסוי אלא דם שחיטה הראויה לאכילה, שנאמר **אֲשֶׁר יֵאָכֵל, לפיכך השוחט ונמצאת טרפה, או השוחט חולין בעזרה, או השוחט חיה ועוף שנגמר דינן לסקילה, והשוחט ונתנבלה בידו והשוחט לע"ז או בשוחט לשם קדשים²¹ פטור מלכסות פטור מלכסות, וכן חרש שוטה וקטן ששחטו בינן לבינן עצמן פטורין מלכסות דם שחיטתן. ואינו רשאי לכסות²².**

אסור²³ לשחוט בהמה ובנה או בתה ביום אחד. והשוחט לוקה²⁴ שנאמר (ויקרא כב פסוק כח) **אתו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד, ואינו לוקה אלא על שחיטת האחרון, לפיכך אם שחט אחד משניהן ובא חבירו ושחט את השני חבירו לוקה והוא לא.**

אולם בדין זה שחיטה שאינה ראויה לאכילה שמה שחיטה²⁵, לפיכך הראשון ששחט חולין בעזרה, או טריפה²⁶, או שור הנסקל, ועגלה ערופה, ופרה אדומה, או ששחט²⁷ לעבודה זרה²⁸, ובא האחרון ושחט את השני, לוקה. וכן אם שחט הראשון את האחד ובא האחרון ושחט את השני והרי הוא חולין בעזרה, או שור הנסקל, או עגלה ערופה, ופרה אדומה הרי זה לוקה. אבל חרש שוטה וקטן שחיטתם נבילה ולכן מותר לשחוט אחריהם²⁹.

¹⁹ רמב"ם הלכות שחיטה פרק יד הלכה א

²⁰ שם הלכה יד שו"ע ונו"כ יו"ד כח יז

²¹ דרכי תשובה שם קכב מהכנה"ג

²² שלא יאמרו שחטיה טובה היא ויבואו לאכול משחיטתם. ש"ך שם כד

²³ שו"ע ונו"כ יו"ד טז א

²⁴ ואם שחט פרה ואמה וולדה לוקה שתיים משום אותו ואת בנו ומשום בנו ואותו אבל אינו חייב על פרה ואם

אמה לחוד כדמוכח בחולין פב ע"א

²⁵ רמב"ם שם פרק יב הלכה ו

²⁶ ש"ך שם יח

²⁷ ואם שחטו השני לע"ז פטור משום אותו ואת בנו שהרי נתחייב בנפשו ואם התרו בו משום אותו ואת בנו

ולא התרו בו משום ע"ז לוקה שם ה"ז

²⁸ ואם שחטה גוי עובד עבודה זרה מותר לשחוט אחריו כיון ששחיטתו נבילה דאורייתא אפילו אם אינו שוחט

לשם ע"ז, אבל אם הוא גוי שאינו עובד ע"ז וכן יהודי מומר יש לחשוש לדעות ששחיטתו פסולה רק מדרבנן

ואין לשחוט אחריו זמ"מ יש למנוע מלשחוט אחר שום מומר דדלמא הרהר בתשובה כמ"ש בש"ע אהע"ז סי'

מ"ב ס"ח ודוקא שיש קצת רגלים לדבר דהיינו שרואין שמה ששחט הוא משום דכוונתו הוא שלא רצה לאכול

נבילה משום איסורא אז אסור דבכה"ג יש לחוש שמא הרהר בתשובה. (שמלה חרשה טו)

²⁹ שו"ע ונו"כ שם ט

הלכות הדרף היומי

מסכת קידושין

וכן לגבי חיוב ארבעה בחמישה בגונב בהמה ושוחטה שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה³⁰, ואם שחט לרפואה או לכלבים או שנמצאת טריפה או ששחטו בעזרה משלם תשלומי ארבעה וחמשה, אף על פי שחולין שנשחטו בעזרה אסורין בהנאה הואיל ואיסורן מדבריהם הרי זה חייב לשלם תשלומי ארבעה וחמשה.

ח. כל צפור שהורה תאכלו לרבות את המשולחת וזה אשר לא תאכלו מהם לרבות את השחוטה

האוכל בזית³¹ מצפור השחוטה עבר³² על עשה ועל לא תעשה, שנאמר, (שם יד פסוק יב) וְזֶה אֲשֶׁר לֹא תֹאכְלוּ מֵהֶם מִפִּי הַשְּׂמוּעָה לְמַדּוּ שׁוֹה לְרִבּוֹת הַצִּפּוֹר הַשְּׂחוּטָה, וְנֹאמַר (שם פסוק יא) כָּל צִפּוֹר טְהָרָה תֹאכְלוּ הִיא אַחֲרַי לֹא תֹאכְלוּ וְלֹא הֵבֵא מִכֻּלָּל עֹשֶׂה עֹשֶׂה.

דף נז:

ט. מוקצה ונעבד דבעלי חיים נינהו ואסירי ... לגבוה להדיוט מישראל שרי

הרובע³³ והנרבע, והמוקצה לע"ז, והנעבד, אף על פי שהן מותרין באכילה, הרי הן פסולין לגבי המזבח, שנאמר (ויקרא כב פסוק כה) כִּי מִשְׁחָתָם בָּהֶם כֹּל שֵׁשׁ בּוֹ הַשְּׂחָתָה פֶּסוּל, ובעבירה הוא אומר כִּי הַשְּׂחָתִית כָּל בְּשָׂרָה, ובע"ז כתיב (שמות לב פסוק ז) כִּי שְׂחַת עִמָּךְ³⁴, וכן בהמה ועוף שהרגו את האדם הרי הן כרובע או נרבע ופסולין למזבח.

³⁰ רמב"ם הלכות גניבה פרק ב הלכה ח

³¹ רמב"ם הלכות מומאת צרעת שם הלכה ז

³² שהוא דין תורה לכ"ע וכמו שהכריח הרמב"ן במנין ל"ת שלו ואפילו הכי נראה מדברי רבינו דאינו לוקה מדלא כתבו שם וכן בהלכות סנהדרין כשמנה הלוקין לא מנה אותו שמעת מינה דאינו לוקה ואף שאיסורו דבר תורה והטעם נראה אצלי דכיון דפשטא דקרא לא מיירי בהכי אף דמכת יתורא דרשינן איזו דרשא אף שהיא דבר תורה אינו לוקה עליה דומיא דנהנה מבשר בחלב דאף דאיכא חד לא תבשל לאיסור הנראה אינו לוקה על ההנאה וכמבואר. מל"מ מומאת אוכלין טז י

³³ רמב"ם הלכות איסורי מזבח פרק ג הלכה ו

³⁴ בש"ס שם בתמורה ובחולין ובע"ז ובבכורות ובסנהדרין מייתי קרא פן תשחיתון ועשיתם לכם פסל תמונת כל סמל והא דלא מייתי הך קרא המוקדם משום די"ל דשם היו גילוי עריות ג"כ כמו דכתיב ויקומו העם לצחק

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת קידושין

י. שדה שלא יעמוד ביפו ויזרקנה לים בגבת ויזרקנה למדבר ושלא יעמוד חוץ לעיר ויזרקנה בתוך העיר אלא כל שעומד בעיר ויזרקנה חוץ לחומה

המצורע חייב בשילוח אחת מצפריו, כיצד משלחה³⁵, עומד בעיר וזורקה חוץ לחומה³⁶, ואינו הופך פניו לא לים כגון בעיר היושבת על שפת הים שלא יהפוך פניו לצד הים וישלחנה אף שמשלחה חוץ לעיר דהיינו שעומד בצד החומה ומשלחה כיון שמשלחה לים לא נעשית המצוה בתקנה. ולא לעיר כלומר³⁷ שלא יהפוך פניו לעיר שהוא עומד בה וישלחנה אף על פי שיש שדות בעיר. ולא למדבר כלומר אם העיר יושבת אצל המדבר לא יעמוד בקצה העיר ויהפוך פניו אצל המדבר, שנאמר (ויקרא יד פסוק נג) וְשַׁלַּח אֶת הַצֵּפֶר הַחֲתִיָּה אֶל מְחוּץ לְעִיר אֶל פְּנֵי הַשָּׂדֶה ועוד פסוק אחר נאמר (שם פסוק ז) וְשַׁלַּח אֶת הַצֵּפֶר הַחֲתִיָּה עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה³⁸, וכן אינו עומד חוץ לעיר³⁹ ומשלחה לשדה, אלא דוקא תוך העיר⁴⁰, שלחה וחזרה חוזר ומשלחה אפילו מאה פעמים.

כנודע מדרשתם ז"ל לכן מייתי הך קרא ורבינו ז"ל אולי לא חייש לדרשתם ז"ל בזה ויש לעיין בזה. הר המוריה שם

³⁵ רמב"ם הלכות מומאת צרעת שם הלכה א

³⁶ דמשמע דבעינן שיהיה השלוח בתוך עיר המוקפת חומה וזה לא ידעתי מהיכן למדנו דין זה דנהי דמשלוח אל מחוץ לעיר למדנו שלא יהיה השלוח בשדה אך שיהיה השלוח תוך עיר חומה זו מנ"ל ואדרבא סתם עיר היא שאינה מוקפת חומה כדכתיב מדינה ומדינה עיר ועיר ומדינה היא המוקפת חומה ועיר היא שאינה מוקפת כדאיתא בריש פ"ק דמגילה והדבר צריך אצלי תלמוד. וראיתי לרש"י בפרק שתי מדות (דף פ"ו) אהיהא דאמרין רביעית למה נמשחה אי מצורע חוץ הוא שכתב והלא בחוץ היו כל מעשיו בשער נקנור ולא בעזרה. והדברים תמוהים דדוקא הכפרה היא בשער נקנור אבל הטהרה היתה בכ"מ ונוהגת אף בזמן הזה וכמבואר וצ"ע. משנה למלך שם

³⁷ משנה למלך שם

³⁸ ואיצטריך את שני הפסוקים למעט גם שלא יהיה חוץ לעיר אלא שיהיה בתוך העיר.

³⁹ וראיתי להרב קרבן אהרן וכתב ז"ל וצ"ל דאחר הכפרה צריך הכהן לשוב לעיר או הוא או שלוחו ומשם משלחה חוץ לעיר ע"כ. נראה שהוקשה לו דהא המצורע הוא חוץ לעיר ואיך יהיה המשלח תוך העיר. ואי לזה כיון לא צדק שהרי אין המצורע משלוח אלא חוץ מעיירות המוקפות חומה בא"י וכמ"ש רבינו בפ"י דין ז' ובעינן נמי שיהו מוקפות חומה מימות יהושע בן נון וכמ"ש הר"ש פ"ק דכלים מ"ו. וראיתי לסמ"ג עשין סימן רל"ז כדברי הרב קרבן אהרן שכתב ז"ל בא לו לשלח כו' אלא לאחר הזאה חוזר לעיר ועומד בעיר וזרקו חוץ לעיר וכו' משמע דס"ל דהזאה לא משכחת לה שתהיה בעיר וצ"ע וכ"כ התוספות פ"ב דקידושין (דף נ"ג) ד"ה כל. משנה למלך שם.

⁴⁰ כך דייק במשנה למלך שם מדברי הרמב"ם שמשמע דאיכא קפידא בדבר שיהיה בתוך העיר בשעת שילוח ובת"כ איתא ושלח את הצפור שלא יעמוד ביפו וישלחנה לים שלא יעמוד בגבת וישלחנה למדבר שלא יעמוד חוץ לעיר וישלחנה כלפי העיר ע"כ. משמע דליכא קפידא אלא כשעומד חוץ לעיר ומשלחה כלפי העיר אך אם עומד חוץ לעיר ומשלחה כלפי השדה שפיר דמי אך בפ"ב דקידושין (דף נ"ז) הובאה ברייתא זו בסגנון

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת קידושין

יא. בשער נזיר ... שער ראשו גידולו יהיה קדוש

שיער נזיר טהור שמגלה בתום תקופת נזירותו, אסור בהנאה, ודינו בשריפה⁴¹.

ושיער נזיר טמא אסור בהנאה ודינו בקבורה⁴². וכשמגלה הנזיר⁴³ תגלחת טומאה אינו צריך לגלח על פתח המקדש ולא להשליך שערו על האש, ובין שגלח במדינה או במקדש שערו אסור בהנאה וטעון קבורה ואפרו אסור כאפר כל הנקברים, והמגלה במקדש אם השליכן תחת דוד האשם יצא.

יב. פטר חמור אסור בהנאה

כל אדם מישראל⁴⁴ שיש לו חמורה שבכרה פודהו בשה מן הכבשים או מן העיזים בין זכר בין נקבה בין תם בין בעל מום בין גדול בין קטן. ולאחר שיפדנו, הוא חולין גמורין ומותר בגיזה ועבודה כשאר חולין, והכהן יעשה גם כן בשה, כמו בשאר חולין.

פטר חמור⁴⁵ קודם שיפדה אסור בהנאה, ואסור לעבוד בו ולגוזזו כדי ליהנות בשערו, אבל אם היה שערו מסובך, או שיש לו מכה במקום השער, מותר לגוזזו להנאתו, שלא יצטער באותו הצמר⁴⁶, והשער אסור בהנאה ויקבר.

וכל זמן שלא נפדה⁴⁷, כממון הקדש הוא⁴⁸, ואסור בהנאה, אלא שאמרה התורה שיוכל לפדותו בשה אפילו השה אינו שוה אלא דינר והחמור שוה אפילו עשרה שקלים.

אחר ושללא יעמוד חוץ לעיר ויזרקנה בתוך העיר אלא כל שעומד בעיר ויזרקנה חוץ לחומה ע"כ. ופירש"י מדכתיב ושלח את הצפור אל מחוץ לעיר מכלל דעומד בעיר ומשלחה לחוץ דאי בעומד חוץ לעיר מאי ושלח אל מחוץ לעיר מעיקרא קודם שילוח נמי התם קיימא. נראה דאיכא קפידא שיהיה בתוך העיר וכדברי רבינו אלא שלפי זה לא ידעתי למאי איצטריכו לומר שלא יעמוד חוץ לעיר ויזרקנה בתוך העיר הא כל שעומד חוץ לעיר אף שזורקה כלפי השרה לאו שפיר עבד דבעינן שיהיה בתוך העיר. ודין זה מהברייתא דקידושין למדנו אותו דבעינן שיהיה הוא תוך העיר כדי שיהיה השילוח חוץ לעיר וזה נלמד מאומרו ושלח מחוץ לעיר.

⁴¹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יט הלכה י

⁴² שם הלכה יא

⁴³ רמב"ם הלכות נזירות פרק ו הלכה יד,

⁴⁴ שו"ע ונו"כ שם שכא א

⁴⁵ שו"ע ונו"כ שם ט

⁴⁶ הרא"ש נתן טעם שלא נאסרה בו גיזה אלא בתורת הנאה אבל בלאו דלא תגזו ליתא כיון דלית ביה קדושת

דמים ונרע נמי משאר קדושת דמים דפדיונן קודש וזה פדיונו חולין. ט"ז שם ט

⁴⁷ שו"ע ונו"כ שם ח

⁴⁸ כיון שיש להקדש שיעבוד עליו לפחות עד כדי פדיון של ששה כל שהוא

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת קידושין

לפיכך יכול בעליו למוכרו⁴⁹ קודם שיפדנו, ובלבד שיודיע ללוקח שהוא פטר חמור והוא יפדנו, אף על פי שהלוקח לא יפדנו אלא בשה כל שהוא, וזה מוכרו בשויו בדמים מרובים, חוץ מכדי דמי השה של כל שהוא, שצריך לפדותו בו, אפילו הכי כל מה ששוה יתר על שיה כל שהוא⁵⁰, מותר בהנאה.

אבל אם מכרו בשויו ולא הודיע ללוקח שהוא פטר חמור, הרי הלוקח לא יפדנו והדמים כולם⁵¹, אסורים בהנאה.

ואם מת קודם פדיון, או שערפו יקבר, מפני שהוא אסור בהנאה אף לאחר עריפה, הואיל ולא נפדה⁵².

ואם לא פדה ונתן פטר החמור בעצמו לכהן לא יצא בכך ידי פדייה, שהתורה לא זכתה לכהן אלא השה של פדיון ולא הפטר חמור עצמו, לפיכך אם נתנו לכהן קודם פדייה גם הכהן אסור להשתמש בו עד שיפריש עליו שיה ויפדהו בו ויקח השה לעצמו או יערפנו לחמור ויקברנו⁵³.

יג. בשר בחלב... ג"פ אחד איסור אכילה ואחד איסור הנאה ואחד איסור בישול

אסור לבשל⁵⁴ בשר בחלב שנאמר לא תבשל גדי בחלב אמו, והאי קרא נאמר ג' פעמים בתורה (שמות כג פסוק יט. שם לד פסוק כו. דברים יד פסוק כא), אחד לאיסור בישול, ואחד לאיסור אכילה כלומר לא תאכל גדי המבושל בחלב, ואחד לאיסור הנאה כלומר לא יהא לך הנאה מבישול גדי בחלב.

⁴⁹ רמ"א שם

⁵⁰ משמע שדמי השה אסורים ועיין ט"ז ח שעשה בזה מחלוקת הטור והב"י ומסקנתו כיון שבשעה שמוכר לו הפטר חמור ומודיעו ודאי שניהם לא נתכוונו על מה שאסור בו רק על ההיתר ואם כן כל מה שקוצץ בעדו בשעת המכירה לא נתכוין אלא שיתן לו סך ההוא בעד ההיתר דהיינו מה ששוה אחר שיתן שיה לכהן ואף על פי שבשוק אינו שוה כן מכל מקום זה לא נתכוין אלא דוקא בסך זה.

⁵¹ אפי' מה ששוה יותר על השה דכיון שלא הודיע ללוקח שהוא פטר חמור לא יפדנו וכולו אסור. ש"ך שם ה' ⁵² משמע שעיקר מצותו פדיה ולהכי לא חשיב נעשה מצותו וממילא אסור בהנאה. ועיין (בתשו' נו"ב חיו"ד סי' פ"ד) שכו' ליישב מה שהקשה הראב"ד על זה דהרי קי"ל שאין איסורי הנאה תופסים דמיהם רק ע"ז ושביעית וכתב דע"כ לא אמרו כלל זה אלא באיסורי הנאה שאין להם תקנה אבל פטר חמור יש לו תקנה שאחר הפדיון הותר בהנאה וגם מה שהפ"ח עצמו אסור בהנאה הוא שלא להפסיד הכהן לכך גם אם מכרו הדמים אסורים מהאי טעמא שהרי בידו לפדותו וכתב דלפ"ז לא אמרינן דדמיו אסורין כי אם קודם עריפה אבל לאחר עריפה דמיו מותרין ע"ש ועי' בשער המלך פ"ה מהלכות אישות הלכה ב' בד"ה ודעת רבינו שכתב גם כן ליישב קושיא הנ"ל בטוב מעם ודעת ע"ש ועיין (בתשובת רבינו עקיבא איגר סימן ק"ס) מ"ש בזה.

⁵³ והכהנים חשודים על דבר זה שלא יעשוהו, מפני שאומרים מה אני צריך להפריש עליו מלה כיון שהוא לעצמי, לפיכך אסור לישראל לתת לכהן פטר חמור אלא אם כן פדה הכהן החמור בפניו או יערפנו בפניו.

⁵⁴ שו"ע ונו"כ יו"ג פז א

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת קידושין

והוציא הפסוק גם איסור אכילה ואיסור הנאה בלשון בישול, לומר לך שלא אסרה התורה אכילת בשר בחלב והנאתו אלא אם כן נתבשלו יחד וקבלו טעם זה מזה ע"י בישול דוקא⁵⁵, וצלי וטיגון בכלל בישול⁵⁶, אבל להנות מהם או לאכלם יחד צונן, ואפילו למבל חתיכות בשר בחלב ולאכלו אינו אסור מן התורה, אלא שחכמים⁵⁷ אסרוהו בכל ענין באכילה.

ואם לא בושל למרות שאסור באכילה מדרבנן, אינו אסור בהנאה⁵⁸, שלא אסרו חכמים בהנאה בשר בחלב את מה שאינו אסור מן התורה⁵⁹.

לפיכך מכיון שכבוש אינו כמבושל מן התורה, אינו אסור בהנאה⁶⁰. וכן בשר בחלב שנמלחו יחד אינם אסורים בהנאה⁶¹.

וכן אם נתבשל בשר עוף בחלב כיון שאין אסורו אלא מדרבנן⁶², מותר בהנאה⁶³.

יד. וחולין שנשחטו בעזרה... שחוט לי בשלי ושליך בשלך מה

שלי בשלך אסור... לרבות בעלי מומין... לרבות את

החיה... לרבות את העופות

⁵⁵ בשר שנתבשל להודיה, וגם חלב מבושל, אסור אח"כ לבשלם יחד. ולא אמרינן ביה אין בישול אחר בישול, דזהו רק בשבת (או"ח סימן שיח סעיף ד). ומיהו בכבר נתבשלו יחד ורוצה לבשלם שנית, דייק סימן ק"ה במשבצות (זהב) ס"ק ב' ד"ה עוד למדתי, דשרי. וסיים בצ"ע. גליון מהרש"א שם
⁵⁶ וצונן לתוך חם אף הוא דרך בישול וכן עירו מבושל לפחות כדי קליפה ומעושן הוי כבישול ומבושל בחמי טבריא לא אסור מן התורה. פר"ח שם ב. ומיהו לדינא צלי אסור מן התורה וע"י טיגון כפי הנראה לדידן דיש אם למסורת יש לצדד בהפסד מרובה להתיר בהנאה. פמ"ג משב"ז שם א
⁵⁷ חולין קטו ע"ב

⁵⁸ וכן כל תערובת בשר בחלב אי ליכא טעמא אף על גב דמדרבנן משערים בששים או אזלינן בתר המעמיד, שרי בהנאה. וכן אם בשיל בשר בחלב אלא שלא נתבשל כמאכל בן דרוסאי לא אסיר מן התורה. פר"ח שם ג

⁵⁹ רמ"א שם, ורש"ל פ' כ"ה סי' ק' חולק על זה ועל מ"ש הרמב"ם והמרדכי וס"ל מסברא להחמיר בהנאה. ואנו אין לנו אלא דברי הראשונים והאחרונים. ט"ז שם א

⁶⁰ כתב בהגהת או"ח שבסוף הספר (כלל ל' סי' ד') דחתיכה שנכבשה בחלב אסור לבשלה דעד כאן הוי איסור כבוש מדרבנן ועתה עובר על איסור בישול דאורייתא עכ"ל משמע דאם נתבשלה בחלב מותר לחזור ולבשלה וע' בפמ"ג במשבצות זהב (סי' ק"ה ס"ב), חי' רע"א שם ועיין במשבצות (אות א) בחלב שהיה בקדירה כבוש מעת לעת ושוב בשלו בה בשר בהמה, אסור בהנאה. ואף דבלעה הקדירה ע"י כבוש, הרי פלמא אח"כ ע"י בישול לבשר. ואם היה בשר עוף, אסור באכילה, ואין להקל.

⁶¹ ש"ך שם א

⁶² אבל לבשלו אפילו אם אינו רוצה לאכלו אסור מדרבנן משום מראית העין כמבואר שם ה

⁶³ ש"ך שם ב

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת קידושין

כבר התבאר במסכת נזיר דף כט. בכל מקום⁶⁴ מותר לשחוט חוץ מן העזרה, שאין שוחטין בעזרה אלא קדשי מזבח בלבד, אבל החולין אסור לשוחטין בעזרה מדרבנן בין בהמה בין חיה בין עוף ואסמכוהו על המקרא⁶⁵, וי"א⁶⁶ שנלמד מן המקרא ממש והרי איסורו מן התורה⁶⁷, וכן הוא אומר בבשר תאוה (דברים יב פסוק כא) **פִּי יִרְחַק מִמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְגו'** וְזָבַחַתָּ מִבְּקָרְךָ וּמִצֹּאֲנָךְ אֲשֶׁר נָתַן ה' לְךָ וְגו' וְאָכַלְתָּ בְּשַׁעֲרֶיךָ, הא למדת שאין שוחטין בשר תאוה אלא חוץ למקום אשר בחר ה'.

ולא בהמה וחיה בלבד, אלא כל החולין אסור להכניסן לעזרה אפילו בשר שחוטתו, או פירות ופת, וי"א⁶⁸ שלא נאסר אלא דבר שדוגמתו קרב לגבי המזבח.

ואם עבר והכניסן מותרין באכילה כשהיו, ודברים אלו כולן דברי קבלה⁶⁹ הן⁷⁰, וכל השוחט חולין בעזרה, או האוכל כזית מבשר חולין שנשחטו בעזרה, אין בו חיוב כרת⁷¹, וכן אינו לוקה מן התורה, לפי שלא נאמר בו לאו⁷², אבל מכין אותו מכת מרדות⁷³.

י"א⁷⁴ שלא נאסר אלא רק דברים שעושה כעין הקרבה, וי"א⁷⁵ שגם בדבר שאינו עושה כעין הקרבה אסור, שהרי אסור שיאכלו הכהנים חולין עם הקדשים בעזרה.

⁶⁴ רמב"ם הלכות שחיטה פרק ב הלכה א ג

⁶⁵ הרמב"ם פסק כר"ש דאמר חולין שנשחטו בעזרה לאו דאורייתא אלא מדרבנן וקראי אסמכתא בעלמא ניהו. מגיד משנה שם ג, וכן הלח"מ בפ"ח מהל' מאכלות אסורות הל' ט"ו שסובר לדעת רבינו דחולין שנשחטו בעזרה איסורם מדרבנן.

⁶⁶ כסף משנה בדעת הרמב"ם, רש"י פסחים עיין אור שמח שם

⁶⁷ רא"ש חולין פ"ז סי' יז, שמ"ק ב"ק עב א בשם הר"מ בפרטיו; מהר"ם הלאוה פסחים כג ב ד"ה מכדי בד' הרי"ף שהביא דברי חזקיה לפי שהלכה כמותו, וכ"נ ד' היראים השלם סי' קח.

⁶⁸ התוס' והרשב"א בחידושי מובא במל"מ שם

⁶⁹ מזה מוכח דסבר רבינו דאיסור חולין שנשחטו בעזרה באכילה הוי רק מדבריהם. אולם ממה שכללו רבינו בפ"א מהלכות מאכלות אסורות עם בשר בחלב מוכח דהוי ד"ת, רק הואיל ואינו מפורש בתורה רק מן המדות הוי מדבריהם. אור שמח שם ה"ג

⁷⁰ לכסף משנה אמת הוא שהם מדאורייתא אלא כיון דלא כתיב בהו לאו מפורש לא לקי.

⁷¹ שכן דרשו: ואל פתח אהל מועד לא הביאו להקריב קרבן לה' וגו' ונכרת, על קרבן עגוש כרת, על חולין שנשחטו בעזרה אין עגוש כרת

⁷² שאף למה שדרשו בריחוק מקום אתה זובח ואי אתה זובח במקום קרוב, אינו אלא לאו הבא מכלל עשה שאין לוקים עליו.

⁷³ עי' תוס' פסחים כד ב ד"ה הכל, ובפני ומל"מ שם שתמהו, ועי' שפת אמת שם שאין כונת התוס' למלקות אלא לאיסור, ובצל"ח שם שלמדים מק"ו מערלה שלוקה.

⁷⁴ התוס' והרשב"א והריטב"א ז"ל ליכא איסור דהכנסת הב"ע כי אם במידי דעביד כעין הקרבה.

⁷⁵ רש"י

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת קידושין

זריקת דם חולין על המזבח, או הקטרת אברי חולין, לכו"ע אסור מן התורה⁷⁶.
איסור הכנסת חולין⁷⁷ בעזרה זהו דוקא חולין גמורים, אבל כל שהקדישו אף שהוא
הקדש בדק הבית מותר להכניסו בעזרה, וכן אין איסור אלא על ההכנסה אבל אם
הכניס איזה דבר של הקדש לעזרה ופדאו שם, אין איסור בפדיון זה אף שנשארו חולין
בעזרה.

⁷⁶ תוס' זבחים עז ב ד"ה בדם, וכ"נ מתוס' נויר כט א ד"ה קסבר חולין, ועי' רשב"א גיטין נה א ד"ה שלא,
באיסור הקטרה, ולהלן ציון 32.
⁷⁷ מל"מ שם.